

כבר:

יש נוחלין פרק שמיני בבא בתרא

מסורת הש"ס

עין משפט
נר מצוה

גב א ב מ"י מ"ג מ"ד
נחלת הלכה ה' מ"ה
עין לו טו"ט מ"ח מ"י
רע"ט ע"ג ז:

רבינו גרשום

אלמא קסבר מטיין אחר.
ולא דרשי' לה כסריק
ולתתלה לא עבדינן
כוונה: אבל אי עבד לא
זו כסריקא וספרי דלא
קרי ספרי דבי רב אלא
תורת כהנים לחד: ועני.
והבי' דאמר לר' לוי:
אמר ר' יהודה אמר שמואל
אין בכור נוטל פי שנים
במלוה. שאם חייב אדם
במלוה מלוה אין הכור
נוטל פי שנים משום דלא
קריין ביה ככל אשר ימצא
מהריון: בשאר ספרי דרב.
ספרי: אלא אליבא דרבי
דלא מלוה לא אתא לירידה
דאביה: אלא הא דתניא:
לעיל ירשו כו': לא לעולם
רבנן. ודקא קשיא לך השתא
שבחא דמביא אתי אמרי
רבנן כו': אמרי הכי אצטרך
למפר דאנו נוטל פדריא
מלוה כיון דנקיט שטרא
בדיה כפא דגביא דמי
ונטל פי שנים קמ"ל דאפי'
הא אינו נוטל: שילוח כחם.
מאן שילוח לכלב: כבור
נוטל פי שנים במלוה.
דמאן דגביא דמיא: אבל
לא כרבי. שחייב לו עובד
כוכבים משום דלא אתא
לידיה: מלוה כמביא. דהא
הדין דאנו שקיל: אלא
אליבא דרבי. נוטל במלוה
פי שנים משום דמטא לידיה
דאביה אבל לא כרבי: דלא
אתא לידיה דאביה: לעולם
אליבא דרבנן. ויטעו הכי
שקיל פי שני' (ומילן) כמאן
דגביא דמיא: אמר ליה
נהרדעי לטעמיהון. דאמרי:
ורב נחמן נהרדעי הו':
דאמר רב נחמן וכו' קרקע.
לכסור פי שנים משום דהא
קרקע לא שכיב אשכא
בביתא דלא מעות של מלוה
זו היא ברשות אביה וסבב
אבודתו בביתו ויטעו הכי
בכור נוטל פי שנים במלוה
נהרדעי (נעמא). נהרדעי
לטעמיהון: רבא אמר גבי
קרקע יש לו. משום
דאחריות קרקע קין לו שכן
כסוב בשטר דאי לא היכי
לזו מעות טרפי' מקרקע:
אבל גבי מעות אין לו.
משום דלאו הני מעות שכיב
אבודתו בביתו משום הכי
אנו נטלה: אמר ליה אבי
לרבי לירד. דאמרי גבי
קרקע יש לו גבי מעות
אין לו קשיא. וירב נחמן בר
שלונג קשיא: לירד:

מספיקא ליה אי ה"לכה כרבי מחבירו ולא מחבירו או אפילו
מחבירו. תימה דכחלי גמרא אומר דאין הלכה כרבי
מחבירו והלא מספיקא ליה ומו דרב נחמן ידיה אמר אפי' מחבירו
וקי"ל כרב נחמן בדני והא קיימא לן דאין הלכה כרבי מחבירו

מספיקא ליה. הא דאמר' בעירובין (דף מו:) הלכה כרבי מחבירו אי
אמר' דוקא מחבירו כשחולק יחד עליו אבל לא מחבירו ככל מקום
הלכה כמחבירו והלא מחבירו פליגי עליה: ואפילו מחבירו. ככל מקום
וה"ה לך: אסור לעשות כדברי רבי. אסור לזון עבד קדעבר אלא מטה

מספיקא ליה אי ה"לכה כרבי מחבירו ולא
מחבירו או הלכה כרבי מחבירו ואפילו
מחבירו אמר רב נחמן אמר רב אסור לעשות
כדברי רבי אי סבר הלכה כרבי מחבירו
ולא מחבירו ורב נחמן ידיה אמר מותר
לעשות כדברי רבי אסור הלכה כרבי
מחבירו ואפילו מחבירו אמר רבא (א) אסור
לעשות כדברי רבי ואם עשה עשוי קא סבר
מטיין איחור תני רב נחמן בשאר ספרי דבי
רב *ויבכל אשר ימצא לו פרט לשבח
שהשביחו יורשין לאחר מיתת אביהן אבל
שבח ששבחו נכסים לאחר מיתת אביהן
שקיל ומני רבי היא תני רמי בר חמא בשאר
ספרי דבי רב בכל אשר ימצא לו פרט
לשבח ששבחו נכסים לאחר מיתת אביהן
וכל שכן שבח שהשביחו יורשין לאחר
מיתת אביהן דלא שקיל ומני רבנן היא אמר
רב יהודה אמר שמואל *אין בכור נוטל פי
שנים במלוה למאן אילימא לרבנן השתא
שבחא דאיתיה ברשותיה אמרי רבנן לא
שקיל מלוה מבעיא אלא לרבי ולא הא
דתניא ירשו שטר חוב בכור נוטל פי שנים
בין במלוה בין ברבית מני לא רבי ולא
רבנן לעולם לרבנן ואצטרך סלקא דעתך
דמאי יקא משמע לן שלחו מתם בכור נוטל
פי שנים במלוה אבל לא ברבית למאן
אילימא לרבנן השתא שבחא דאיתיה
ברשותיה אמרי רבנן דלא שקיל מלוה
מבעיא אלא לרבי ולרבי ברבית לא והתניא
רבי אומר בכור נוטל פי שנים בין במלוה
בין ברבית לעולם רבנן היא ומלוה כמאן
דגביא דמאי אמר ליה רב אחא בר רב לרבינא
אי קלע אמרי לאתריין ודריש בכור נוטל פי
שנים במלוה אבל לא ברבית א"ל נהרדעי
לטעמיהון י"אמארו ו' רבה גבי קרקע יש לו
גבי מעות אין לו ורב נחמן אמר גבי מעות יש
לו גבי קרקע אין לו *אמר ליה אבי לרבי
לירד קשיא לרב נחמן קשיא לירד קשיא
מאי

מספיקא ליה. הא דאמר' בעירובין (דף מו:) הלכה כרבי מחבירו אי
אמר' דוקא מחבירו כשחולק יחד עליו אבל לא מחבירו ככל מקום
הלכה כמחבירו והלא מחבירו פליגי עליה: ואפילו מחבירו. ככל מקום
וה"ה לך: אסור לעשות כדברי רבי. אסור לזון עבד קדעבר אלא מטה
משפט דהא אס עשה אינו עשוי דמפ'
לקמיה. קסבר הלכה כרבי מחבירו ולא
מחבירו. והאי דקאמר אסור לעשות
כן ולא קאמר אין הלכה כרבי היינו
משום דאמר לעיל כי האי לישנא עשה
כדברי רבי עשה אמר אינו נמי אסור
לעשות: אמר רבא (א) (הלכה) כרבי
כו'. אלא הלכה לא סמכין אלא
ההלכה דרב פפא דהוה כחלם לרבי
נשמעין (דף קה:) מטיין איסור.
קך נאמר בנית המדרש מטיין את הדין
אמר דבי חכמים לזון כן לכתלה
ומיחו אי עבד כרבי עבד כן מהדרין
עובדא והכי מפרשין לכל מטיין
איתמר שנמרחא ויכי אמר' בהירא
נחם' (מכות) (דף קד:) כשאר
ספרי דבי רב. ספר דבי רב היינו
מורת כהנים ברייתא של ספר ויקרא.
שאר ספרי דבי רב קרי למדרש של
ספר במדבר מושלחו מן המחנה עד
סוף הספר אלה הדברים' כו' ומילתא
דהיינו מדרש אלה שמות המדרש הזה
לכס עד סוף הספר כולו אקרי
שאר ספרי דבי רב. והיינו דלמריין
בעלמא (סנהדרין דף פו.) סתם מתני'
רבי מאיר סתם סתם רבי יהודה
סתם ספרי דבי שמעון סתם יסדר
עולם ר' יוסי וסתם סתם סתם רבי
נחמיה וכולן אליבא דר' עקיבא: פרט
לשם ששבו. מילל: אשכנזו.
כנו כנו מעות ונטעו כרמים או סמיו
מוזי או מעות זהוילת נכסים
להשביחין: אין הכבור נוטל פי שנים
במלוה. אפי' במלוה בשטר: אליבא
דמאן. כלומר כמאן שגירא ליה
שהלך לומר כן: שחא. דמילל
כנו חפורה והו שובלי שמוחוק קא
בזומן הנכסים: מלוה. דלזני מוחוק
כלל כמעות אלא בשטר דהוה יירא
בעלמא מיבעיא: לעולם אליבא דרבנן.
והך דקמי ירשו שטר חוב רבי היא:
במלוה. של עובד כוכבים: אבל לא
כרבים. אשכנזו כמאן ששטר בשטר ומלוה
כמאן דגביא דמלוה האילו ונקיט
שטרא אצל רביא אשכנזו דנקיט שטר
דאין לך רמיא מזה דבר שלא היה שלו

מספיקא ליה. הא דאמר' בעירובין (דף מו:) הלכה כרבי מחבירו אי
אמר' דוקא מחבירו כשחולק יחד עליו אבל לא מחבירו ככל מקום
הלכה כמחבירו והלא מחבירו פליגי עליה: ואפילו מחבירו. ככל מקום
וה"ה לך: אסור לעשות כדברי רבי. אסור לזון עבד קדעבר אלא מטה
משפט דהא אס עשה אינו עשוי דמפ'
לקמיה. קסבר הלכה כרבי מחבירו ולא
מחבירו. והאי דקאמר אסור לעשות
כן ולא קאמר אין הלכה כרבי היינו
משום דאמר לעיל כי האי לישנא עשה
כדברי רבי עשה אמר אינו נמי אסור
לעשות: אמר רבא (א) (הלכה) כרבי
כו'. אלא הלכה לא סמכין אלא
ההלכה דרב פפא דהוה כחלם לרבי
נשמעין (דף קה:) מטיין איסור.
קך נאמר בנית המדרש מטיין את הדין
אמר דבי חכמים לזון כן לכתלה
ומיחו אי עבד כרבי עבד כן מהדרין
עובדא והכי מפרשין לכל מטיין
איתמר שנמרחא ויכי אמר' בהירא
נחם' (מכות) (דף קד:) כשאר
ספרי דבי רב. ספר דבי רב היינו
מורת כהנים ברייתא של ספר ויקרא.
שאר ספרי דבי רב קרי למדרש של
ספר במדבר מושלחו מן המחנה עד
סוף הספר אלה הדברים' כו' ומילתא
דהיינו מדרש אלה שמות המדרש הזה
לכס עד סוף הספר כולו אקרי
שאר ספרי דבי רב. והיינו דלמריין
בעלמא (סנהדרין דף פו.) סתם מתני'
רבי מאיר סתם סתם רבי יהודה
סתם ספרי דבי שמעון סתם יסדר
עולם ר' יוסי וסתם סתם סתם רבי
נחמיה וכולן אליבא דר' עקיבא: פרט
לשם ששבו. מילל: אשכנזו.
כנו כנו מעות ונטעו כרמים או סמיו
מוזי או מעות זהוילת נכסים
להשביחין: אין הכבור נוטל פי שנים
במלוה. אפי' במלוה בשטר: אליבא
דמאן. כלומר כמאן שגירא ליה
שהלך לומר כן: שחא. דמילל
כנו חפורה והו שובלי שמוחוק קא
בזומן הנכסים: מלוה. דלזני מוחוק
כלל כמעות אלא בשטר דהוה יירא
בעלמא מיבעיא: לעולם אליבא דרבנן.
והך דקמי ירשו שטר חוב רבי היא:
במלוה. של עובד כוכבים: אבל לא
כרבים. אשכנזו כמאן ששטר בשטר ומלוה
כמאן דגביא דמלוה האילו ונקיט
שטרא אצל רביא אשכנזו דנקיט שטר
דאין לך רמיא מזה דבר שלא היה שלו

מספיקא ליה. הא דאמר' בעירובין (דף מו:) הלכה כרבי מחבירו אי
אמר' דוקא מחבירו כשחולק יחד עליו אבל לא מחבירו ככל מקום
הלכה כמחבירו והלא מחבירו פליגי עליה: ואפילו מחבירו. ככל מקום
וה"ה לך: אסור לעשות כדברי רבי. אסור לזון עבד קדעבר אלא מטה
משפט דהא אס עשה אינו עשוי דמפ'
לקמיה. קסבר הלכה כרבי מחבירו ולא
מחבירו. והאי דקאמר אסור לעשות
כן ולא קאמר אין הלכה כרבי היינו
משום דאמר לעיל כי האי לישנא עשה
כדברי רבי עשה אמר אינו נמי אסור
לעשות: אמר רבא (א) (הלכה) כרבי
כו'. אלא הלכה לא סמכין אלא
ההלכה דרב פפא דהוה כחלם לרבי
נשמעין (דף קה:) מטיין איסור.
קך נאמר בנית המדרש מטיין את הדין
אמר דבי חכמים לזון כן לכתלה
ומיחו אי עבד כרבי עבד כן מהדרין
עובדא והכי מפרשין לכל מטיין
איתמר שנמרחא ויכי אמר' בהירא
נחם' (מכות) (דף קד:) כשאר
ספרי דבי רב. ספר דבי רב היינו
מורת כהנים ברייתא של ספר ויקרא.
שאר ספרי דבי רב קרי למדרש של
ספר במדבר מושלחו מן המחנה עד
סוף הספר אלה הדברים' כו' ומילתא
דהיינו מדרש אלה שמות המדרש הזה
לכס עד סוף הספר כולו אקרי
שאר ספרי דבי רב. והיינו דלמריין
בעלמא (סנהדרין דף פו.) סתם מתני'
רבי מאיר סתם סתם רבי יהודה
סתם ספרי דבי שמעון סתם יסדר
עולם ר' יוסי וסתם סתם סתם רבי
נחמיה וכולן אליבא דר' עקיבא: פרט
לשם ששבו. מילל: אשכנזו.
כנו כנו מעות ונטעו כרמים או סמיו
מוזי או מעות זהוילת נכסים
להשביחין: אין הכבור נוטל פי שנים
במלוה. אפי' במלוה בשטר: אליבא
דמאן. כלומר כמאן שגירא ליה
שהלך לומר כן: שחא. דמילל
כנו חפורה והו שובלי שמוחוק קא
בזומן הנכסים: מלוה. דלזני מוחוק
כלל כמעות אלא בשטר דהוה יירא
בעלמא מיבעיא: לעולם אליבא דרבנן.
והך דקמי ירשו שטר חוב רבי היא:
במלוה. של עובד כוכבים: אבל לא
כרבים. אשכנזו כמאן ששטר בשטר ומלוה
כמאן דגביא דמלוה האילו ונקיט
שטרא אצל רביא אשכנזו דנקיט שטר
דאין לך רמיא מזה דבר שלא היה שלו

מספיקא ליה. הא דאמר' בעירובין (דף מו:) הלכה כרבי מחבירו אי
אמר' דוקא מחבירו כשחולק יחד עליו אבל לא מחבירו ככל מקום
הלכה כמחבירו והלא מחבירו פליגי עליה: ואפילו מחבירו. ככל מקום
וה"ה לך: אסור לעשות כדברי רבי. אסור לזון עבד קדעבר אלא מטה
משפט דהא אס עשה אינו עשוי דמפ'
לקמיה. קסבר הלכה כרבי מחבירו ולא
מחבירו. והאי דקאמר אסור לעשות
כן ולא קאמר אין הלכה כרבי היינו
משום דאמר לעיל כי האי לישנא עשה
כדברי רבי עשה אמר אינו נמי אסור
לעשות: אמר רבא (א) (הלכה) כרבי
כו'. אלא הלכה לא סמכין אלא
ההלכה דרב פפא דהוה כחלם לרבי
נשמעין (דף קה:) מטיין איסור.
קך נאמר בנית המדרש מטיין את הדין
אמר דבי חכמים לזון כן לכתלה
ומיחו אי עבד כרבי עבד כן מהדרין
עובדא והכי מפרשין לכל מטיין
איתמר שנמרחא ויכי אמר' בהירא
נחם' (מכות) (דף קד:) כשאר
ספרי דבי רב. ספר דבי רב היינו
מורת כהנים ברייתא של ספר ויקרא.
שאר ספרי דבי רב קרי למדרש של
ספר במדבר מושלחו מן המחנה עד
סוף הספר אלה הדברים' כו' ומילתא
דהיינו מדרש אלה שמות המדרש הזה
לכס עד סוף הספר כולו אקרי
שאר ספרי דבי רב. והיינו דלמריין
בעלמא (סנהדרין דף פו.) סתם מתני'
רבי מאיר סתם סתם רבי יהודה
סתם ספרי דבי שמעון סתם יסדר
עולם ר' יוסי וסתם סתם סתם רבי
נחמיה וכולן אליבא דר' עקיבא: פרט
לשם ששבו. מילל: אשכנזו.
כנו כנו מעות ונטעו כרמים או סמיו
מוזי או מעות זהוילת נכסים
להשביחין: אין הכבור נוטל פי שנים
במלוה. אפי' במלוה בשטר: אליבא
דמאן. כלומר כמאן שגירא ליה
שהלך לומר כן: שחא. דמילל
כנו חפורה והו שובלי שמוחוק קא
בזומן הנכסים: מלוה. דלזני מוחוק
כלל כמעות אלא בשטר דהוה יירא
בעלמא מיבעיא: לעולם אליבא דרבנן.
והך דקמי ירשו שטר חוב רבי היא:
במלוה. של עובד כוכבים: אבל לא
כרבים. אשכנזו כמאן ששטר בשטר ומלוה
כמאן דגביא דמלוה האילו ונקיט
שטרא אצל רביא אשכנזו דנקיט שטר
דאין לך רמיא מזה דבר שלא היה שלו

מספיקא ליה. הא דאמר' בעירובין (דף מו:) הלכה כרבי מחבירו אי
אמר' דוקא מחבירו כשחולק יחד עליו אבל לא מחבירו ככל מקום
הלכה כמחבירו והלא מחבירו פליגי עליה: ואפילו מחבירו. ככל מקום
וה"ה לך: אסור לעשות כדברי רבי. אסור לזון עבד קדעבר אלא מטה
משפט דהא אס עשה אינו עשוי דמפ'
לקמיה. קסבר הלכה כרבי מחבירו ולא
מחבירו. והאי דקאמר אסור לעשות
כן ולא קאמר אין הלכה כרבי היינו
משום דאמר לעיל כי האי לישנא עשה
כדברי רבי עשה אמר אינו נמי אסור
לעשות: אמר רבא (א) (הלכה) כרבי
כו'. אלא הלכה לא סמכין אלא
ההלכה דרב פפא דהוה כחלם לרבי
נשמעין (דף קה:) מטיין איסור.
קך נאמר בנית המדרש מטיין את הדין
אמר דבי חכמים לזון כן לכתלה
ומיחו אי עבד כרבי עבד כן מהדרין
עובדא והכי מפרשין לכל מטיין
איתמר שנמרחא ויכי אמר' בהירא
נחם' (מכות) (דף קד:) כשאר
ספרי דבי רב. ספר דבי רב היינו
מורת כהנים ברייתא של ספר ויקרא.
שאר ספרי דבי רב קרי למדרש של
ספר במדבר מושלחו מן המחנה עד
סוף הספר אלה הדברים' כו' ומילתא
דהיינו מדרש אלה שמות המדרש הזה
לכס עד סוף הספר כולו אקרי
שאר ספרי דבי רב. והיינו דלמריין
בעלמא (סנהדרין דף פו.) סתם מתני'
רבי מאיר סתם סתם רבי יהודה
סתם ספרי דבי שמעון סתם יסדר
עולם ר' יוסי וסתם סתם סתם רבי
נחמיה וכולן אליבא דר' עקיבא: פרט
לשם ששבו. מילל: אשכנזו.
כנו כנו מעות ונטעו כרמים או סמיו
מוזי או מעות זהוילת נכסים
להשביחין: אין הכבור נוטל פי שנים
במלוה. אפי' במלוה בשטר: אליבא
דמאן. כלומר כמאן שגירא ליה
שהלך לומר כן: שחא. דמילל
כנו חפורה והו שובלי שמוחוק קא
בזומן הנכסים: מלוה. דלזני מוחוק
כלל כמעות אלא בשטר דהוה יירא
בעלמא מיבעיא: לעולם אליבא דרבנן.
והך דקמי ירשו שטר חוב רבי היא:
במלוה. של עובד כוכבים: אבל לא
כרבים. אשכנזו כמאן ששטר בשטר ומלוה
כמאן דגביא דמלוה האילו ונקיט
שטרא אצל רביא אשכנזו דנקיט שטר
דאין לך רמיא מזה דבר שלא היה שלו

מספיקא ליה. הא דאמר' בעירובין (דף מו:) הלכה כרבי מחבירו אי
אמר' דוקא מחבירו כשחולק יחד עליו אבל לא מחבירו ככל מקום
הלכה כמחבירו והלא מחבירו פליגי עליה: ואפילו מחבירו. ככל מקום
וה"ה לך: אסור לעשות כדברי רבי. אסור לזון עבד קדעבר אלא מטה
משפט דהא אס עשה אינו עשוי דמפ'
לקמיה. קסבר הלכה כרבי מחבירו ולא
מחבירו. והאי דקאמר אסור לעשות
כן ולא קאמר אין הלכה כרבי היינו
משום דאמר לעיל כי האי לישנא עשה
כדברי רבי עשה אמר אינו נמי אסור
לעשות: אמר רבא (א) (הלכה) כרבי
כו'. אלא הלכה לא סמכין אלא
ההלכה דרב פפא דהוה כחלם לרבי
נשמעין (דף קה:) מטיין איסור.
קך נאמר בנית המדרש מטיין את הדין
אמר דבי חכמים לזון כן לכתלה
ומיחו אי עבד כרבי עבד כן מהדרין
עובדא והכי מפרשין לכל מטיין
איתמר שנמרחא ויכי אמר' בהירא
נחם' (מכות) (דף קד:) כשאר
ספרי דבי רב. ספר דבי רב היינו
מורת כהנים ברייתא של ספר ויקרא.
שאר ספרי דבי רב קרי למדרש של
ספר במדבר מושלחו מן המחנה עד
סוף הספר אלה הדברים' כו' ומילתא
דהיינו מדרש אלה שמות המדרש הזה
לכס עד סוף הספר כולו אקרי
שאר ספרי דבי רב. והיינו דלמריין
בעלמא (סנהדרין דף פו.) סתם מתני'
רבי מאיר סתם סתם רבי יהודה
סתם ספרי דבי שמעון סתם יסדר
עולם ר' יוסי וסתם סתם סתם רבי
נחמיה וכולן אליבא דר' עקיבא: פרט
לשם ששבו. מילל: אשכנזו.
כנו כנו מעות ונטעו כרמים או סמיו
מוזי או מעות זהוילת נכסים
להשביחין: אין הכבור נוטל פי שנים
במלוה. אפי' במלוה בשטר: אליבא
דמאן. כלומר כמאן שגירא ליה
שהלך לומר כן: שחא. דמילל
כנו חפורה והו שובלי שמוחוק קא
בזומן הנכסים: מלוה. דלזני מוחוק
כלל כמעות אלא בשטר דהוה יירא
בעלמא מיבעיא: לעולם אליבא דרבנן.
והך דקמי ירשו שטר חוב רבי היא:
במלוה. של עובד כוכבים: אבל לא
כרבים. אשכנזו כמאן ששטר בשטר ומלוה
כמאן דגביא דמלוה האילו ונקיט
שטרא אצל רביא אשכנזו דנקיט שטר
דאין לך רמיא מזה דבר שלא היה שלו

